

CİLT 8, SAYI 7, TEMMUZ 1980

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

Bu Sayıda

görüş

GÖRÜŞ (AYLIK YAYIN) TEMMUZ 1980

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

Sahibi ve Sorumlu Neşriyat Müdürü :

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı Ali Koçman

Yazı İşleri Müdürü : Şeref Özgencil

Adres : Cumhuriyet Cad. Dörtler Ap. 18/2
Elmaduğ - İstanbul

Telefon : 46 24 12

Görüş'teki yazılar KAYNAK GÖSTERİLEREK
kısmen veya tamamen yayınlanabilir.

Basıldığı Yer : Nurlan Matbaası - İstanbul

Tel. : 22 73 27 26 46 35

Bu Sayıda

İşsizlik ödenekleri ne kadar sürüyor? ...	4
İşsizlik sigortası kimi kapsar?	6
Üst kademe yöneticileri saf oluyor	8
Lome Sözleşmesi nedir?	10
Ekonomi politikasının araçları nasıl kullanılıyor?	12
KİT'lerde kaç kişi çalışıyor?	18
Kentleşen Türkiye ve Belediyelerimiz ...	21
Yunanistan - Ortadoğu ilişkileri ne durumda?	24
Hizmet rantı nasıl büyüyor?	26
Yunan firmaları hükümetten ne gibi teşvik görüyorlar?	29
Ne kadar Bilgi sayar?	32

İşsizlik Ödenekleri Ne Kadar Sürüyor?

İşsizlik süresi boyunca ödenecek, ödenek toplamı miktarını etkileyen faktörler genellikle ödeneklerin miktarı ve devam süresi olmaktadır. Diğer bir yan faktör ise uygulamada her ülke kendi ekonomik ve sosyal yapısına uygun sabit ve değişebilir ödenek süreleri düzenlenmektedirler. Değişik bir başka yön ise işsizliğin başlangıç tarihi de ödenek tediyesinde esas alınmaktadır. Bekleme süresi olarak adlandırılan devre sonu, tazmin edilebilir işsizlik süresinin başlangıç tarihini vermektedir. Genellikle 1 - 7 gün süren bu süre (Sosyal Sigorta Kurumları) tarafından inceleme devresi olarak kabul edilmektedir. İşsizlik sigortasının uygulandığı bazı ülkelerdeki işsizlik ödeneği miktar ve süresi aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ÜLKE	İŞSİZLİK ÖDENEĞİ (Ücret Kazancının)	Bekleme Süresi	Ödenek Devam Süresi
Avusturya	% 30 - % 80	7 gün	12 - 20 Hafta
Belçika	% 66,2/3-% 75	1 gün	Özel durumlar dışında devamlı
Bulgaristan	8 - 18 leva (günde)	7 gün	13 Hafta (Yılda)
Kanada	9 - 27 Dolar (haftada)	1 gün	52 Hafta
B. Almanya	% 40-% 90	3 gün	13 - 52 Hafta
Japonya	% 60 veya max 860 yen (Günde)	7 gün	180 - 270 Gün
Norveç	3-19 Crown (günde)	7 gün	20 - 30 Hafta
İspanya	% 75	3 gün	6 - 12 Ay
Mısır	% 50	7 gün	16 - 28 Hafta
İngiltere	% 85	3 gün	52 Hafta
A.B.D.	% 50	3 gün	8 - 39 Hafta

Kaynak : Devlet Planlama Teşkilatı

İşsizlik Sigortası Kimi Kapsar?

Ülkeler ekonomik darboğazlarla karşılaştıkça en güncel konu işsizlik sigortası oluyor... Nedir peki bu sigorta? Tanımı genellikle çalışma arzu ve yeteneği ve iradesinde olmasına rağmen isteği dışında işsiz kalan ferde ve ailesine kaybedilen gelir kaybına karşı bir ölçüde satın alma gücü sağlamak diye tanımlanıyor. Kapsamı ise her ülkeye ve sektöre gruplara göre değişim gösteriyor. Diğer önemli bir unsur ise çalışanların yaş ve cinsiyeti sigorta kapsamını etkiliyor. Batı Avrupa'da uygulanan işsizlik sigortasında yaş sınırlamalarının daha düşük tutulduğu izlenmektedir. Bu sınırın en düşük tutulduğu ülke 15 yaş ile Finlandiya ve Kıbrıs başı çekiyor. Belirli yaş sınırı içinde kalanların kapsam dışında kalması bir bakıma

birkaç değişik sosyal güvenlik kurumundan yararlanmasının aynı şahısla birleşmesini önlemektir. Cinsiyet ise sistemde bir ayırım için faktör olmamakla beraber bazı sektörlerde kapsam dışı bırakılmıştır. Aşağıdaki tabloda işsizlik sigortası kapsamında yaş sınırlamaları verilmektedir.

İŞSİZLİK SİGORTASI KAPSAMINDA YAŞ SINIRLAMALARI

Ülke	Kapsam içi yaş grupları
Finlandiya	15 - 60
Danimarka	18 - 60
İsviçre	16 - 60
Birleşik Arap Cumhuriyetleri	60 yaştan küçük
İsveç	15 yaştan büyük
Kıbrıs	15 - 65

Kaynak : DPT - Yayın No: 1867 - SPD

Üst Kademe Yöneticileri Saf Oluyor

«International Management» dergisinde yayınlanan bir araştırmaya göre, üst kademeye yeni atanmış yöneticilerin başlangıçta büyük sıkıntılar çektiklerini ve bu sıkıntıların kısmen sağlığa varan bir nitelikten kaynaklandığı ileri sürülüyor.

Yöneticilerin kendi kuruluşları hakkında bile çoğu zaman şaşkıncı ölçüde bilgisiz oldukları da ortaya atılan iddialar arasında.

Dergi yeni atanan bir yönetici için ilk 100 günün en önemli devre olduğunu belirttiikten sonra bu dönemi en iyi biçimde değerlendirebilmeleri için yeni yöneticilere şu önerilerde bulunuyor :

- **Önceden bir plân yapın.** Teklif olunan işi iyice inceleyin, para kaybeden bir iş konusu ise, bunun nedenini Yönetim Kurulu Üyelerinden ayrıntılı biçimde öğrenin.

- **Derhal yetenekli kişileri görevlendirin.** Gerrekirse yeteneklerini bildiğiniz yeni kişiler istihdam edin. Çalışma arkadaşlarınıza güvenebilmeniz şarttır. Hatta dışarıdan yeni kişilerin gelmesi, size içerdekileri daha iyi tanıma fırsatı verecektir.
- **Bir konu hakkında her zaman değişik görüşleri alın.** İyi bilgi edinebilmenin bir ilginç yolu astlarınızla konuşmak ve onlardan bilgi almaktır. Bu şekilde size de onlara istediğiniz mesajları vermek ve tutumlarını anlamak fırsatını elde edersiniz.
- **Personel ile açık sözlü olun.** Açık sözlülük ve hatta almayı düşündüğünüz kararların üstü kapalı olarak bile duyurulması, hem karar alındığı zaman mesai arkadaşlarınızın şoke olmalarına, hem de sizin hatalı bir kararı önceden farketmenize yardımcı olur.
- **Çabuk karar verin.** Karar vermek için gerekli bilgiler yeterli olmasa bile, tereddüd her zaman sizi zayıf düşürecektir.

Lome Sözleşmesi Nedir?

28 Şubat 1975'de, Togo'nun başkenti Lome'de önemli bir anlaşma imzalandı. Sözkonusu olan Afrika, Karayibler ve Pasifik'in yani AKP'nin 46 ülkesi ile Topluluk arasında yapılan bir anlaşmadır. Lome sözleşmesi, Topluluk ve kalkınma yolundaki bazı ülkeler arasındaki Yaunde ve Aruşa anlaşmalarının yerini almıştır. 1976 ve 1977 yılları boyunca birçok yeni devlet sözleşmeye kabul edilmiştir. Sao Tome ve Prensip, Surinam, Yeşil Burun Adaları, Seyşeller, Komor, Yeni Papuasya ve Cibuti, 1979 sonlarında AKP üyelerinin sayısı 57'dir. Anlaşma bir para yardımı öngörmektedir. AKP ülkeleri Avrupa piyasasına girebilir ve Toplulukça güvence altına alınan, temel ürünler ihracat gelirlerinin dengelenmesinden yararlanabilirler.

Eylül 1978'den beri Topluluk, şimdiki sözleşmenin bitiş tarihi olan 1 Mart 1980'de yeni Lome sözleşmesinin yürürlüğe girmesi amacıyla görüşmelerde bulunmaktadır. Söz konusu 3.390 milyon Hesap Birimlik miktarın dağılışı şöyledir : Avrupa Kalkınma Fonu : 3000 milyon HB. ve Avrupa Yatırım Bankası : 390 milyon HB.

AKP ülkeleriyle yapılan görüşmeler sırasında Topluluk şekerle ilgili olarak da bir anlaşma imzalamıştır. Buna göre Dokuzlar, anlaşılan bir fiyat üzerinden 1.4 milyon ton şeker almayı üstlenir.

Lome sözleşmesi aşağıdaki ülkelere uygulanır : Batı Afrika'dan : Fildişi Sahili, Benin, Gambiya, Gana, Gine, Yukarı - Volta, Liberya, Mali, Moritanya, Nijer, Nijerya, Senegal, Sierra, Leone, Togo ve Gine Bissau.

Orta Afrika'dan : Burundi Kamerun, Kongo, Gabon, Ekvator Gine'si, Orta Afrika Cumhuriyeti, Ruanda, Çad ve Zaire.

Doğu Afrika'dan : Botswana, Cibuti, Etyopya, Kenya, Lössoto, Madagaskar, Malavi, Moris, Somoli, Sudan, Svaziland, Tanzanya, Uganda ve Zambiya.

Karayib'lerden : Bahama, Barbados, Granada, Güyan Jamaika, Trinidad ve Tobago.

Pasifik'ten : Fici Adaları, Tonga, Batı Samoa, Sao Tome, Prensip, Surinam, Yeşil Burun Adaları, Seyşel'ler, Komor ve Yeni-Gine - Papua.

Ekonomi Politikasının Araçları Nasıl Kullanılıyor?

Ülkemizde uygulanan ekonomi politikasının konuları ve araçları değişiktir. Bu araçlar ve etkinlikleri takip eden sayfalarda gösterilmiştir. Araçların birincisi miktarların sabit tutularak sadece fiyatların değiştirilmesi yolu ile, ikincisi ise fiyatlara dokunmayarak sadece miktarların değiştirilmesi yolu ile ekonomi politikasının yürütülmesini hedef alıyorlar. () içindeki araçlara henüz ülkemiz aşına değil veya yeterli ölçüde kullanamıyor.

Ekonomik planlamayı bilim olması yanında ayrıca bir sanat haline getiren özellik işte bu araçların birlikte kullanma dozlarının iyi ayarlamasındaki zorluk ve inceliklerdir. Ülkemizde

ilk defa bilimsel anlamda piyasa ekonomisi koşullarını yerleştirmeye çalıştığımız bugünlerde bazı mal ve hizmet piyasalarında geçici zorluklara rastlarsak neyin yanlış olduğunu anlamak için bu tabloya bir göz atmakta çok yararlar olabilir.

Örneğin büyük işsizliğe rağmen sendikaların aşırı ücret talepleri ile greve gitmeleri, yatırımlara olanak verecek tasarruflara daha yüksek faiz verilmesi gerekip gerekmediği, ihracatın ve ithalâtın TL. nin gerçekçi bir dış kur uygulaması ile düzene girip girmeyeceği, yabancı sermaye yatırımlarının teşvikinin zorunlu olup olmadığı, bütçe ve KİT giderlerinin sağlam kaynaklardan karşılanmasının makûl olup olmadığı bu tabloda araç ve etki sahalalarına bakılarak daha isabetli olarak görülebilir. Karma ekonominin başarı derecesi şüphesiz bu araçların yerinde, zamanında, optimum dozlarda kullanılmasına bağlı.

25 Ocak 1980 kararlarının bu tablo yardımıyla şimdi çok öz bir değerlendirmeye tabi tutmak gerekse şöyle bir sonuç kaçınılmaz oluyor:

1. Para politikası, kararlar doğru, etkenlik derecesi yüksek.
2. Maliye politikası, vergilerde gerekli değişiklik yapılamadı. Kamu giderleri zor frenleniyor. KİT fiyatlarının politika dışına çıkarılması çok olumlu bir gelişme.
3. İstihdam politikası, önemli bir değişiklik yok.

Konu	Araç	Etki Sahası	Etkenlik Durumu
Para Politikası	Faiz hadleri (1) [Açık piyasa işlemleri] (2)	Yatırımlar, üretim maliyeti, tasarruflar Para arzı, genel talep	İki sıfırlı enflasyona rağmen faiz hadleri sabit tutuldu veya küçük ayarlamalar yapıldı. Tüm başarısız.
İstihdam Politikası	Bireysel vergiler (1) Kurumlar vergisi (1) Kamu giderleri (2)	Tasarruf ve tüketim gelir dağılımı Kârlar, yatırımlar Milli Gelir Genel talep	Enflasyon dolayısıyla vergiler ekonominin gereklerine uymaz hale geldi. Vergilerde değişiklik yapılmadı. Vergiler artırılmadığı halde kamu giderleri açık finansmanla yükseltilmeye devam edildi. Maliye politikası aşırı kullanılarak mali sistem zorlandı.
Maliye Politikası	Ücretler (1) (İşçi kullanılanlara subvansiyon)	İşgücü maliyeti Yatırım maliyeti İşçi gelirleri	Sendikalar ücretleri yüksek tutarak üreticilerin daha fazla işçi kullanımını önlediler. Üreticiler az işçi kullanan yatırımları yeğlediler. Sonuç: İşsizlik arttı, endüstri kapitali yoğun kuruluştundan döviz ihtiyacını azaltmayıp artırdı.
	Yurt dışına işçi (2) yollamalar (İşgücünün eğitimi)	İşsiz adedi	Bu politikanın iyi kullanıldığı söylenebilir. Ancak, AET ülkeleri son zamanlarda bu politikamızı etkisiz hale getirme gayreti icindeler.

Konu	Araçlar (*)	Etki Sahası	Etkenlik Durumu
Üretim Politikası	Vergiler (1) Destekleme Fiyatları (1) Fiyat kontrolleri (1)	Kâr yüzdeleri Üretim seviyesi Yatırımlar	Vergiler değişen koşullara göre düzenlenemedi. Destekleme fiyatları üretim yerine üreticinin oyları için kullanıldı. Fiyat kontrolleri % 100 başarısız oldu.
	KİT üretimi (2) Kamu teknik yardımları (2) Kamu girdi yardımları (2) Kamu altyapı yardımları (2)	Kârlar Üretim seviyesi Yatırımlar	KİT'lerin yönetimine politika girdi. KİT'ler ekonomiyeye büyük bir yük oldu. Kamu girdiler, alt yapı ve teknik yardım konularında tam yararlı olamadı.
Yatırım Politikası	Faiz hadleri (1) Vergi bağışıklığı (1)	Kârlar Yatırımların sektörlere dağılımı	Kompetitif olmayan sahalar da da yatırımlar yapıldı. Döviz girdilerini sağlayamayan bir endüstri yapısı ortaya çıktı.
	Yatırım teşvikleri (2) KİT Yatırımları (2)	Yatırımlar genel seviyesi	

Konu	Araç	Etki Sahası	Etkenlik Durumu
Dış Ticaret Politikası	TL'nin dış kuru (1) (dış konvertibilite)	İthal Maliyeti, İthalât kârları Tediye muvazenesi	Politik nedenlerle TL, dış kuru zamanında ayarlanamadı. İthalat teşvik gördü, ihracat gelişemedi. Tediye muvazenesi açıkları verildi. Dış konvertibilite düşünülmedi.
	Gümrük tarifesi (1)		Zaman zaman kullanıldı. Sonuç aşırı ithalâtçı kârları oldu.
	Dış ticaret miktar (2) takyitleri	İthal malı arzı	1929'dan beri kullanılıyor. TL, dış kuru gerçekçi olmadığı zamanlarda fren vazifesi görüyor, gerçekçi kur uygulama halinde miktar takyitleri gereksiz bir araç sayılabilir.
	Kambiyo miktar (2) takyitleri	Döviz çıkışları	
Yabancı Sermiye Politikası	Kâr transfer yüzdeleri (1)	İç yatırımlar İstihdam	Yabancı sermaye ile gerekli diyalog kurulamadı. Önemli ve etkin bir araç haline getirilemedi.
	Yatırım izni (2)		
Tüketim Politikası	Satış vergileri (1) (Taksitli satışlar koşulları)	Tüketici giderleri Gelir dağılımı	Tüketimi etkileyebilen etken bir vergi sistemi geliştiremedik.
	Sosyal sigortalar (2) Transferler	Tüketim Tasarruflar Gelir dağılımı	Nüfusun % 11, işgücünün % 33'ü sosyal sigorta kapsamına alınmış bulunuyor.

(*) (1) Fiyatla ilgili değişme sağlayan araçlar

(2) Miktarla ilgili değişme sağlayan araçlar

4. Dış ticaret politikası, kararlar doğru yönde, etkenlik derecesi yüksek.
5. Yabancı sermaye, kararlar doğru yönde, etkenlik derecesi orta.
6. Tüketim politikası, yapılan cesur zamlar etkili oldu. Genel talep düşüyor.
7. Üretim politikası, fiyat kontrollerinin çözümlenmesi konusunda cesur ve başarılı, destekleme fiyatları konusunda ihtiyatlı.
8. Yatırım politikası, doğru yönde ilerlemeler görülüyor.

KİT'lerde Kaç Kişi Çalışıyor?

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yayınlanan son 10 yıllık verilerine bakıldığında ilginç rakamlar ortaya çıkıyor. Aşağıdaki tabloda görüleceği gibi KİT'lerde 1970 yılında istihdam edilen toplam personel sayısı 362.300 iken 1979 yılı sonunda 680 bin kişiye çıkmıştır. Bu miktar 10 yıllık bir dönemde % 87.7 oranında bir artışı ifade etmektedir. Aynı dönem içinde memur - teknik personel sayısının 1970 yılında 165.733 iken, % 55.1 oranında artarak, 1979 yılında 257 bine istihdam edilen işçi sayısı ise 1970 yılında 196.562 iken, % 115.8 oranında artarak 1979 yılında 423 bin kişiye yükselmiştir.

KİT GENEL İSTİHDAM DURUMU 1970 - 1979

Yıllar	Memur - Teknik Personel	İşçi (Daimi kadroda)	Adet (Toplam)
1970	165.738	916.562	362.300
1971	170.601	204.020	374.621
1972	179.921	212.462	392.383
1973	192.360	233.502	425.862
1974	179.291	324.543	503.834
1975	195.979	348.399	544.378
1976	216.624	368.964	585.588
1977	225.441	410.758	636.199
1978	233.612	405.203	638.815
1979 *	257.773	422.984	680.757

(*) Tahmin

Aşağıdaki tabloda görüleceği gibi, 1974 yılında 19 Milyar TL. olan KİT toplam personel giderleri 1974-79 döneminde % 605.2 oranında artarak 1979 yılında 134.2 milyar TL. sına yükselmiştir. Aynı dönemde işçi giderlerindeki artış % 733.3 memur - teknik personel giderlerindeki artış ise % 385.7 oranında gerçekleşmiştir. Kamu İktisadî Teşebbüslerinin toplam personel giderlerini, toplam üretim değerlerine kıyasladığımızda, 1974 yılındaki üretim değerinin % 33.2'sini, 1975 yılında % 39.0'ını, 1976 yılında % 40.2'sini, 1977 yılında % 43.1 ini, 1978 yılında ise % 51.9'unu personel giderleri oluşturmaktadır.

Tablo — KİT - PERSONEL GİDERLERİ

(Milyar TL.)

Yıllar	İşçi	Memur Teknik Personel	Toplam
1974	11.9	7.1	19.0
1975	17.3	11.0	28.3
1976	29.1	13.0	42.1
1977	41.2	20.1	61.3
1978	75.5	27.3	102.8
1979 *	99.9	34.3	134.2

(*) Tahmin

Kaynak : KİT ve iştirakleri yıllığı - 1979

Kentleşen Türkiye Ve Belediyelerimiz

Dünyada tüm gelişen ülkelerde izlendiği gibi Türkiye'de de 1950'lerden buyana oldukça hızlı bir kentleşme görülmektedir. 1950 - 75 döneminde toplam kent sayısı (20 binden fazla nüfus) 106'dan 288'e nüfusu 100 bini aşan kent sayısı 5'den 27'ye ve kentli nüfusun toplam nüfusa oranı % 18.5'ten % 42.7'ye yükselmiştir.

Ülkemizde, kentleşme olgusu kırsal kesimdeki gizli işsizlerin sanayi kesiminin yoğun olduğu büyük kentleri tercihleri önemli bir faktör olarak nitelendirilebilir. Kalkınma planımızda 1979 - 1983 dönemindeki kentleşme hızı % 6.3 dolayında öngörülmüştür. (Bu oran 1960-1975 döneminde ortalama % 6 idi) 1980 yılında kent ve kır nüfusları eşitlenecek ve nihayet 1985 Türkiyesinde toplam nüfusun % 58.ini kentliler oluşturacaktır. Bu gelişme ile birlikte belediye sayısının da hızla artması beklenmektedir.

KENT NÜFUSUNUN VE KENT SAYISININ GELİŞİMİ

Yıllar	Kent Nüfusu	Toplam Nüfusa		
		Oranı	+10 bin	+100 bin
1950	3.9	18.5	106	5
1960	7.3	26.3	148	5
1970	12.7	35.7	262	22
1975	17.2	42.7	288	27
1980*	22.6	50.0	325	41

*) DPT tahmini.

Görüldüğü gibi 1950-1977 döneminde toplam belediye nüfusu 5.2 milyondan 24 milyona, belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı % 25 den % 57'ye ve belediye sayısı 657'den 1710'a yükselmiş ve bu sayı şu sıralarda 1726'yı geçmiştir. Kentlerde olduğu üzere belediyelerde de nüfus büyük yerleşim merkezlerinde yoğunlaşmaktadır. 1975 sayımına göre belediye nüfusunun % 51.7'si nüfusu 50 bini aşan 48 belediyede % 22.5'i ise nüfusu 500 bini aşan 3 büyük belediyede oturmaktadır.

BELEDİYE NÜFUSUNUN TOPLAM NÜFUSA ORANI VE BELEDİYE SAYISI

(Milyon kişi)

Yıllar	Genel Nüfus	Beide Nüfusu	%	Belediye Sayısı
1950	20.9	5.2	25	657
1955	24.1	8.0	33	815
1960	27.8	9.5	34	998
1965	31.4	10.3	33	1062
1970	35.6	13.7	38	1303
1975	40.2	21.6	54	1654
1977 *	42.1	24.9	57	1710

(*) Tahmin

Yunanistan - Ortadoğu İlişkileri Ne Durumda?

Yunanistan'ın son yıllarda AET ile zaruri olarak yaptığı muzakereler bir kenara bırakılırsa, iş adamından hertürlü kamu ve özel kuruluşuna kadar en fazla ilişkileri Arap ülkeleri ile yapmıştır. Bunun sonucu olarak Yunanistan'ın Arap ülkelere ihracatı 1973 yılındaki 107 milyon dolardan 1978 yılında 660 milyona çıkmıştır. Arap ülkelere yapılan ihracat Yunanistan'ın toplam ihracatının % 22'sini teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra Yunanistan'ın Arap ülkeleri ile önemli ölçüde taahhüt işlerine girdiği bilinmektedir.

Yunan firmalarının Orta Doğu ve Arap ülkelerinde halen yürütmekte oldukları taahhüt işlerinin tutarı 4 milyar 120 milyon dolardır.

Yunan firmalarının Orta Doğu ve Arap ülkelerinde yapmakta oldukları taahhüt işlerinin ülkelere göre dağılımı şöyledir :

(Milyon Drahmi)

Ülke	Firma	Proje Değeri
Nijerya	Edok - Eter	10.000
Gabon	»	1.000
Kamerun	»	1.000
Libya	Ete	1.000
»	Xekte	1.000
»	Epirotiki	2.500
»	Arhimides	800
»	Genika Erga	800
S. Arabistan	Odon Odostromaton	600
»	Archirden	36.000
»	Edok-Eter	10.000
»	Tales	2.500
»	Atemat	2.000
»	İraklis	1.000
»	Meton	300
Körfez Ülkeleri	Archiredon	7.000
Suriye	Domiki	300
»	Edok-Domika Erga	2.000
»	Technodemiki	100
Irak	Sea Paneus	3.600
»	Elleniki Techniki	16.000
İran	Sakapanéus	6.600
»	Eileniki Techniki	30.000
Diğer firmalar		10.000
TOPLAM		150.000

Halen 4 milyar 120 milyon dolarlık projeleri sürdürmekte olan Yunan firmaları her yıl kapasitelerini 920 dolaylarında artırmaktadırlar. Yunanistan'ın dış ülkelerde yapmış oldukları taahhüt işlerinin toplamı yukardaki tutarla birlikte 6 milyar liradır. Ve bu nedenle dışarda istihdam olanağı bulunduğu Yunanlı mühendis ve işçi sayısı yaklaşık 8.000 dir.

Hizmet Rantı Nasıl Büyüyor?

1968 - 1979 dönemi içinde GSYİH'nın fonksiyonel dağılımı gelir paylarının istikrarı açısından birbirlerinden çok farklı iki alt döneme ayrılmaktadır. 1968 - 1976 arası Türkiye'de fonksiyonel gelir bölüşümü açısından oldukça istikrarlı bir dönemdir. Bu dönem içinde tarımın payı % 31, tarım - dışı ücretlerin payı % 20, memur maaşlarının payı % 11, ve tarım - dışı, ücret - dışı gelirlerin payı ise % 38 civarında seyretmiştir. Bu son kategori içinde sanayi geliri % 9, çeşitli rantlar dahil hizmet gelirleri % 29 civarında idi. Gelir paylarındaki bu istikrar 1976 yılının sonuna kadar sürdü.

1977 yılında gelir payları kısmi bir değişikliğe uğradı. Tarımın payı düştü, memur maaşlarının payı arttı. Tarım dışı diğer kesimlerin payları ise 1968 - 1976 yılları ortalamaları civarında kaldı.

GSYİH'nin BÖLÜŞÜMÜ
(1968 - 1979)

	1968 - 1976 ortalaması	1977	1978	1979
I. Tarım	31	28.9	24.3	20.7
II. Tarım - dışı ücret,	20	20.8	18.3	16.8
III. Memur maaşları	11	13.2	10.6	10.0
IV. Tarım dışı, ücret dışı	38	37.1	46.8	52.5
Gelirler				
a. Sanayi	9	7.6	7.9	7.9
b. Hizmetler	29	29.5	38.9	44.6

Kaynak : DPT, 1980 Programı Tablo 21.

1978 yılında Tarım sektörünün geliri büyük çapta geriliyerek GSYİH'nin % 24.3'üne inmiş, tarım - dışı ücret dokuz yıllık ortalama olan % 20'den % 18.3'e inmiş, memur maaşları 1977 de elde etmiş oldukları avantajı kaybedip dokuz yıllık ortalama pay olan % 11'in biraz altına % 10.6 ya indiler, sanayi geliri dokuz yıllık ortalamasının bir puan altına % 7.9 da kalmış, buna karşın tarım - dışı, ücret - dışı, sanayi - dışı gelir ve rantlar elde edenler on yıl boyunca GSYİH'nin % 29'u civarında gelir elde ederken GSYİH % 9.4'ünü bir yılda gelirlerine ekliyerek paylarını % 38.9'a yükseltmişlerdir.

1979 yılı için yapılan ön tahminler gelir bölüşümünün tarım, tarım - dışı ücretler ve maaşların aleyhine gelişeceğini, sanayi gelirin de değişmediğini hizmet sektörlerinin ise gelirlerini GSYİH'nin % 5.7'si kadar artırarak % 38.9 dan % 44.6 ya yükselttiler.

Gelir bölüşümündeki bu olumsuz değişmelerin başlıca nedenleri yüksek enflasyon oranları, düşük ithalat düşük üretim ve mal piyasalarına, mal artışıyla desteklenmeyen devlet müdahalesidir.

Yunan Firmaları Hükümetten Ne Gibi Teşvik Görüyorlar?

KREDİ — Gerek Yunanistan'daki Yunan bankaları gerekse yabancı bankalar dış ülkelerde taahhüt işlerine girecek firmalara düşük faizli kredi temin etmektedirler. Yatırım Bankası ise Bahreyn ve Tahran'da temsilcilik açmış olup Yunan firmalarına yardımcı olmaktadır.

KEFALET — İlgili ülkelerin işemesi halinde, Yunan Bankaları uygun koşullarla firmalara kefil olmaktadırlar.

TEMİNAT — Yunan Bankaları dış ülkelerde taahhüt işine giren firmalarına ilgili ülkelerin istediği teminat mektubu için yaklaşık 415 milyon dolar vermektedir. Bu limiti aşan meblâğlar üzerinde ise uluslararası bankalardan kolaylıkla yardım sağlayabilmektedirler.

DIŞ ÜLKELER İÇİN KUR GARANTİSİ — Yunan firmalarının yabancı bankalardan kredi alması halinde, Yunan Merkez Bankası kur değişikliği nedeniyle zararı önlemek amacıyla bazı düzenlemeler getirmiştir. Banka bu düzenleme ile de firmaların bankalar garantisinde gerçekleştirileceği projelerin toplam değerinin % 10'u ülkeye getirilmesi yükümlüğünü koymaktadır.

GELİR VERGİSİ — Firma taahhüt işleri nedeniyle elde ettiği gelirlerden vergi ödememekte, kârların yurda transfer edilen kısmı vergi dışı tutulmaktadır. Bu firmalarda çalışan Yunanlı işçiler de aynı uygulamadan yararlanmaktadır.

MAKİNE - ARAÇ VE GEREÇLER — Firma için gerekli araç ve gereçler hiç bir vergi ve harç ödemeden yurt dışına çıkarılmakta ve tekrar yurda getirilmektedir. Tek şart çıkan makine bedeline eş miktarda döviz yurda getirme taahhüdünde bulunulmasıdır.

DÖVİZ HESABI — Gerek Yunanlı firma gerekse bu firmalarda çalışan işçiler Yunan bankalarında döviz hesabı açabilmekte ve bu hesaptan diğer ülkelere transfer yapabilmektedirler. Açılan bu hesaplar vergiden muaf tutulmaktadır.

BEDELSİZ İTHALAT — Firma ve bu firmalarda çalışan tüm işçiler yurda kati dönüşlerinde çeşitli bedelsiz ithal imkânlarından faydalanılmaktadır.

SOSYAL GÜVENLİK — Yunan hükûmeti yabancı ülkelerde çalışanların sosyal güvenliğini sağlamak amacıyla o ülkelerle ikili anlaşmalar yapmakta ve tüm hizmetleri (emeklilik v.s.) birleştirmektedir.

Bütün bunların yanı sıra hükûmet firmalara yeni iş alanları yaratmaya ve iş alınan ülkelerdeki anlaşmazlıkların giderilmesine özen göstermektedir. Mesela Orta Doğu Ve Arap ülkeleri nezdinde oluşturulan «Gezici Büyükelçilik» kurumu, diğer işler yanında bu alanda da önemli görevleri üstlenmiştir.

Atina'da kurulan arap ülkeleri ile Ekonomik işbirliği ve Kalkınma odası ile Yunan-Arap bankası çerçevesinde sürdürülen işbirliği Arap sermayesinin yanı sıra yunan inşaat sektörünün bölgedeki faaliyetlerinin genişletilmesini de amaçlamaktadır .